ETYKA LEKARSKA Z ELEMENTAMI FILOZOFII

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Etyki i Prawa Medycznego 00-581 Warszawa ul. Litewska 14a tel. 22 116 92 34 e-mail: zaklad-bioetyki@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Tomasz Pasierski
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, II semestr	**Liczba punktów ECTS**	2,0

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ / **Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim**	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
wykład (W)	20	0,8
seminarium (S)	20	0,8
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,4

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zrozumienie głównych nurtów filozofii człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem elementów mających znaczenie w zawodzie lekarza dentysty.
C2	Poznanie najważniejszych problemów etycznych zawodów medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem zawodu lekarza dentysty.
C3	Uwrażliwienie studenta na obecność dylematów natury aksjologicznej i egzystencjalnej, które mają znaczenie dla kondycji zdrowotnej współczesnego człowieka.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W1.	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) i uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość, grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta

Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U1.	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;
D.U2.	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta
D.U12.	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	-
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	-
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	-

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	**Treści programowe**	**Efekty uczenia się**
Wykłady	**W1 – Wykład 1** – Wykład inauguracyjny. Wprowadzenie w tematykę przedmiotu. Organizacja zajęć.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W2 – Wykład 2 – Krótka historia filozofii oraz etyki w stomatologii. Zmiany na przestrzeni wieków. Bioetyka a tradycyjna etyka lekarska.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W3 – Wykład 3 – Czym jest jaskinia Platona? Wiedza kontra zmysły.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W4 – Wykład 4 - Filozofia moralności. Etyka codzienności. Najciekawsi etycy na przestrzeni dziejów.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W5 - Wykład 5 – Znaczenie etyki jako nauki, czyli powody, dla których warto być dobrym i postępować etycznie. Racjonalne i nieracjonalne podejście.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W6 – Wykład 6 – Etyka zawodowa lekarza dentysty. Nieetyczne praktyki w stomatologii. Po co lekarzowi i pacjentowi świadoma zgoda pacjenta? Autonomia pacjenta.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W7 – Wykład 7 – Czym są kodeksy etyczne? Porównanie różnorodnych kodeksów etycznych w zawodach medycznych.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	W8 – Wykład 8 – Sztuczna inteligencja i etyka w stomatologii. Podsumowanie materiału.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.

Seminaria	**S1 – Seminarium 1** – Po co lekarzowi dentyście etyka lekarska i filozofia?	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S2 – Seminarium 2 – Najciekawsi filozofowie i ich wpływ ma dzisiejszą rzeczywistość. Filozofia dnia codziennego.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S3 – Seminarium 3 – Przedstawienie jaskini Platona XXI wieku.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S4 – Seminarium 4 – Etyka dnia codziennego lekarza dentysty.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S5 – Seminarium 5 – Czym jest działanie etyczne? Etyka a moralność. Jak poszukiwać rozwiązań różnorodnych dylematów etycznych? Profesjonalizm lekarski.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S6 – Seminarium 6 – Rozwiązywanie kazusów opisujących rozmaite zawodowe problemy etyczne lekarza dentysty.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S7 – Seminarium 7 – Tworzenie własnego kodeksu etycznego lekarza dentysty.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.
	S8 – Seminarium 8 – Zaliczenie projektu końcowego w grupach.	D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Łuków P., Pasierski T.: *Etyka medyczna z elementami filozofii,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
2. Materiały udostępnione przez koordynatora przedmiotu.

Uzupełniająca

1. *Bioetyka,* pod red. J. Różyńskiej i W. Chańskiej, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
2. Brzeziński T.: *Etyka lekarska,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
3. *Filozofia. Wielkie idee prosto wyjaśnione,* praca zbiorowa, Bellona, Warszawa 2025.
4. Gaarder J.: *Cudowna podróż w głąb historii filozofii. Świat Zofii*, Jacek Santorski & Co Wydawnictwo, Warszawa 1995.
5. Gibson P.: *Filozofia*, Grupa Wydawnicza Adamantan s.c., Warszawa 2021.
6. Henel Ł.: *Lekcja filozofii od Sokratesa do Heideggera,* Wydawnictwo eSPe, Kraków 2023.
7. Kleinman P.: *Filozofia. Przewodnik dla lubiących rozkminiać bez bólu,* Wydawnictwo Zwierciadło Sp. z o.o., Warszawa 2022.
8. Law S.: *Filozofia,* Hachette Polska, Warszawa 2009.
9. Macintyre A.: *Krótka historia etyki. Historia filozofii moralności od czasów Homera do XX wieku,* Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 1995.
10. McInerney P. K.: *Wstęp do filozofii,* Zysk i S-ka Wydawnictwo s.c., Poznań 1998.
11. Morris T.: *Filozofia dla bystrzaków,* Helion SA, Gliwice 2020.
12. Patton M. F., Cannon K.: *Komiksowe wprowadzenie do filozofii*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2020.
13. Seidler P. M.: *O tym co w życiu ważne. Filozofia praktyczna,* Wydawnictwo Zwierciadło Sp. Z o.o., Warszawa 2023.
14. Sontag S.: *Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory*, Wydawnictwo Karakter, Kraków 2016 (i inne książki tej autorki).
15. Steinbock B., Menzel P. T.: *Bioetyka. Wszystko, co warto wiedzieć,* Wydawnictwo Naukowe PWN S. A., Warszawa 2024.
16. Szczeklik A.: *Nieśmiertelność. Prometejski sen medycyny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2012 (i inne książki tego autora).
17. Tatoń J.: *Filozofia w medycynie,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
18. Thomson J.: *Filozofia dla zabieganych. Mała książeczka o wielkich ideach,* Insignis Media, Kraków 2021.
19. Tisha A., Tejeshwini M., Kumar K.: *Etyka w stomatologii. Zasady profesjonalnego postępowania,* Wydawnictwo Nasza Wiedza, 2025.
20. Vesey G., Foulkes P.: *Słownik encyklopedyczny. Filozofia,* Wydawnictwo RTW, Warszawa 1997.
21. Warburton N.: *Krótka historia filozofii*, Wydawnictwo RM , Warszawa 2011.

22. Williams J. T.: *Kubuś Puchatek i filozofowie*, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań 1996.
23. Wolska U.: *Terapeutyczne aspekty filozofii Sokratesa i Epikura*, WYDAWNICTWO von Borowiecky, Radzymin 2016.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1., D.U1., D.U2., D.U12.	Ocena ciągła na zajęciach; obecność; zaliczenie projektu końcowego w grupach	**Forma zaliczenia – ZALICZENIE** Aktywny udział w zajęciach; obecność; zaliczenie projektu końcowego w grupach

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Zajęcia odbywają się według planu podanego przez Dziekanat.
2. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki – koordynator przedmiotu: dr n. med. Ewa Skrzypek; e-mail: ewa.skrzypek@wum.edu.pl
3. Obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń rejestrujących w trakcie zajęć.
4. Student zobowiązany jest do punktualnego stawiania się na zajęciach.
5. Obecność Studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach, Student zobowiązany jest powiadomić e-mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia dopuszczalne jest jedynie w poważnych sytuacjach losowych, kiedy Student nie może dostarczyć dokumentu z uzasadnionych przyczyn; wówczas usprawiedliwienie powinno być dostarczone niezwłocznie po ich ustaniu. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność Student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni roboczych od dnia wystawienia zaświadczenia. W przypadku każdej nieobecności należy ustalić formę jej odrobienia z koordynatorem przedmiotu.
6. Pozostałe obowiązujące zasady odbywania zajęć i ostatecznego zaliczenia przedmiotu zostaną przedstawione i omówione szczegółowo podczas pierwszych zajęć.
7. Studenci, którzy zaliczyli przedmiot w poprzednich latach, w celu zaliczenia go w bieżącym roku akademickim, powinni uzyskać zgodę Dziekana na przepisanie zaliczenia. W przypadku jej uzyskania, wymagane jest przesłanie kopii dokumentu z ww. zgodą wraz z wyciągiem ocen z dziekanatu odpowiedniej uczelni i z roku akademickiego, w którym realizowany był przedmiot, na adres ewa.skrzypek@wum.edu.pl jedynie w terminie na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć. Niedostarczenie dokumentów we wskazanym terminie wiąże się z koniecznością ponownego odbycia zajęć i ich zaliczenia zgodnie z sylabusem.
8. Zaliczenie przedmiotu dokonywane jest na podstawie:
    a. obecności na zajęciach; liczba trzech lub więcej nieobecności wyklucza zaliczenie przedmiotu.
    b. aktywnego udziału w zajęciach;
    c. uzyskania zaliczenia z projektu końcowego w grupach.
9. W przypadku braku zaliczenia Studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych.
10. W celu usprawiedliwienia braku podejścia do zaliczenia w wyznaczonym terminie Student zobowiązany jest powiadomić e-mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po tym terminie. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia dopuszczalne jest jedynie w poważnych sytuacjach losowych, kiedy Student nie może dostarczyć dokumentu z uzasadnionych przyczyn; wówczas usprawiedliwienie powinno być dostarczone niezwłocznie po ich ustaniu. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność Student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni roboczych od dnia wystawienia zaświadczenia.
11. Nieusprawiedliwienie braku podejścia do zaliczenia w wyznaczonym terminie stanowi podstawę do niezaliczenia przedmiotu w wyznaczonym terminie. Studentowi przysługują wówczas jedynie dwa terminy poprawkowe. W przypadku prawidłowego jw. usprawiedliwienia braku podejścia do zaliczenia, Studentowi przysługuje prawo do terminu pierwszego w formie i terminie,

które zostaną wyznaczone przez koordynatora przedmiotu i dalej dwóch dodatkowych terminów poprawkowych, w formie i terminie, które zostaną wyznaczone przez koordynatora przedmiotu.

12. Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu ostatniego zaliczenia poprawkowego.
13. Zastrzega się możliwość nieznacznej modyfikacji programu zajęć.
14. Dyżury koordynatora przedmiotu w razie potrzeby ustalane są indywidualnie po uprzednim kontakcie e-mailowym lub osobistym podczas zajęć.
15. W sprawach nie uregulowanych powyżej stosuje się zapisy aktualnego Regulaminu Studiów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, z którym to Student ma obowiązek się zapoznać przed rozpoczęciem zajęć.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich